σκοτωθῆ ἀτ' τὸν πόνο καὶ τὴν ἀπελπισία του.

ΟΡΤΑΝΣΙΑ, *(μ' ἀδύναμη φωνή).* — Ναί, ναί, ἔχεις δίκηο, μητέρα... Ὁ Ρενὲ δὲν θὰ θελήση νὰ ζήση ὕστερ' ἀτ' αὐτὸ ποὺκανέ... Μὰ δὲν πρέπει, δὲν πρέπει νὰ πεθάνη ὁ Ρενέ... Ὤ, ὄχι, ὄχι... Καλύτερα νὰ πιστέψη πὼς εἶμαι ἔνοχη, πὼς πρόδωσα τὴν ἀγάπη του... Αὐτὸ θὰ γίνη... Ἡσύχασε, μητέρα... Θὰ τοῦ πῶ πὼς δὲν μὲ σκότωσε ἄδικα... Πὼς εἶμαι μιὰ παληογυναῖκα, πὼς δὲν τὸν ἀγαπῶ, πὼς δὲν τὸν ἀγάπησα ποτέ... Κι' ἔτσι δὲν θὰ τὸν χάσης, μητέρα.... Ἡσύχασε...

ΕΥΓΕΝΙΑ, *(πέφτοντας ἐπάνω της).* — Κόρη μου!... Κόρη μου!...

(Μπαίνει ὁ Ρενὲ μὲ τὸν γιατρό).

ΡΕΝΕ, *(μ' ἀγωνία).* — Ζεῖ;... Ὀρτανσία, ἀγάπη μου, τί κακὸ σοῦ ἔκαμα!...

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ, *(ἐξετάζει τὴν 'Ορτανσία).* — Θὰ ἔπρεπε νὰ τὴ μεταφέρουμε στὸ νοσοκομεῖο...

ΟΡΤΑΝΣΙΑ. — Ὄχι, ὄχι, γιατρέ, εὐχαριστῶ... Πεθαίνω!...

ΡΕΝΕ. — Θεέ μου, τί ἔκαμα!... Εἶμαι ἕνας ἄθλιος, ἕνας κακοῦργος!...

ΟΡΤΑΝΣΙΑ. — Ὄχι, Ρενέ... Δὲν εἶσαι κακοῦργος... Ἐγώ, ἐγὼ εἶμαι μιὰ ἀχάριστη, μιὰ ἄπιστη... Λέγη ὥρα πρίν, νόμιζα ὅτι θὰ ζήσω καὶ προσπαθοῦσα νὰ σὲ πείσω ὅτι εἶμαι ἀθῶα... Λοιπόν, τώρα ποὺ νοιώθω τὸν θάνατο νὰ πλησιάζη, σοῦ λέω τὴν ἀλήθεια, ἄλη τὴν ἀλήθεια... Σ' ἀπατοῦσα, Ρενέ!... Σ' ἐπρόδινα... Εἶμαι ἡ χειρότερη γυναῖκα τοῦ κόσμου... Καὶ δὲν εἶχα ἕνα μόνο φίλο... Εἶχα πολλούς!... Δὲν σ' ἀγαποῦσα... Τ' ἀκοῦς;... Δὲν σ' ἀγαποῦσα καθόλου... Δὲν σ' ἀγάπησα ποτέ...

ΡΕΝΕ. — Δὲν εἶν' ἀλήθεια... Δὲν εἶν' ἀλήθεια...

ΟΡΤΑΝΣΙΑ. — Πεθαίνω!... Δὲν μπορῶ νὰ πῶ ψεύματα τὴ στιγμὴ αὐτή... Εἶπα ὅλη τὴν ἀλήθεια... Εἶμαι μιὰ ἄπιστη, μιὰ ἀχάριστη, μιὰ διεστραμμένη!

ΡΕΝΕ. — Θεέ μου!... Δὲν ἦσαν λοιπὸν ἄδικες ἡ ὑποψίες μου;

ΟΡΤΑΝΣΙΑ, *(ξεψυχῶντας μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας τοῦ Ρενέ).* — Ναί, δὲν ἦσαν ἄδικες... Σ' ἀπατοῦσα!...

ΕΥΓΕΝΙΑ, *(σιγά).* — Κόρη μου, καλή μου κόρη, σ' εὐχαριστῶ... σ' εὐχαριστῶ!..

ΟΡΤΑΝΣΙΑ, *(μὲ φωνὴ ποὺ μόλις ἀκούγεται).* Ρενέ... Χαῖρε!... Συχώρεσέ με... Μὰ δὲν ἀξίζει νὰ κλαῖς γιὰ μένα... Χαῖρε γιὰ πάντα, Ρενέ!...

('Ανασηκώνεται ἔξαφνα, ἕνας δυνατὸς σπασμὸς τινάζει τὸ ντελικάτο της σῶμα, ἀφίνει μιὰ μισοπνιγμένη φωνὴ καὶ σωριάζεται κάτω νεκρή).

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ. — Ἀπέθανε!

ΡΕΝΕ. — Θεέ μου!... *(Κλαίει μὲ λυγμούς).*

ΕΥΓΕΝΙΑ, *(σιγὰ στὸ γιατρό).* — Γιατρέ μου... Σᾶς παρακαλῶ, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ πῆτε ὅτι χτυπήθηκε μόνη της;

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ. — Κυρία μου, ἀφοῦ ὀμολάγησε τὸ ἔγκλημά της, ὁ γυιός σας θὰ ἀθωωθῆ... Εἶμαι μάρτυς ἐγώ. Τ' ἄκουσα ὅλα.... *(Σιγά).* Μὰ ποιὸς θὰ τὸ ἔλεγε ὅτι ἡ γυναῖκα αὐτή, ποὺ φαινόταν τόσο ἀγνή, τόσο ἐνάρετη, ἦταν μιὰ τόσο ἐλεεινή!...

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ο ΜΠΕΝΖΑΜΕΝ ΚΟΝΣΤΑΝ ΚΑΙ ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ὁ περίφημος Γάλλος συγγραφεὺς Μπενζαμὲν Κονστὰν στὴν παιδική του ἡλικία ἦταν πολὺ ἀμελὴς καὶ δύστροπος. Δὲν ἐδιάβαζε τὰ μαθήματά του καὶ ἦταν τόσο ἀπειθάρχητος στοὺς δασκάλους του, ὥστε οἱ περισσότεροι ἀτ' αὐτοὺς ἀπελπιζόντουσαν καὶ τὸν ἄφιναν στὴν τύχη του. Τέλος, βρέθηκε κι' ἕνας δάσκαλος ἔξυπνος, ὁ ὁποῖος πρότεινε στὸν νεαρὸ Κονστὰν νὰ τὸν βοηθήση νὰ... ἐφεύρουν μαζὶ μιὰ νέα γλῶσσα, μὲ τὴν ὁποία νὰ μποροῦν νὰ συνεννοοῦνται μόνον οἱ δυό τους. Ὁ μαθητὴς δέχτηκε μ' ἐνθουσιασμὸ τὴν πρότασι, γιατὶ ἡ ἰδέα τοῦ φάνηκε ἐξαιρετικὰ πρωτότυπη, κι' ἄρχισε ἀμέσως νὰ ἐργάζεται μὲ ζῆλο γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό. Μελετοῦσε καὶ ἔγραφε καθημερινῶς ὑπὸ τὴν ὁδηγία τοῦ δασκάλου του καὶ προσπαθοῦσε μαζύ του νὰ βρῆ τὰ γράμματα, τὶς λέξεις καὶ τοὺς κανόνας τῆς νέας γλώσσας, ἡ ὁποία δὲν ἦταν ἄλλη ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἑλληνική, τὴν ὁποία ὁ ἔξυπνος δάσκαλος τοῦ παρίστανε ὡς καινούργια γλῶσσα.

Ἔτσι ὁ Μπενζαμὲν Κονστὰν ἔμαθε σὲ λίγο σχετικῶς χρονικὸ διάστημα πολὺ καλὰ τὰ ἀρχαία ἑλληνικά, τὰ ὁποῖα ἀργότερα τοῦ χρησίμευσαν πάρα πολὺ στὸ φιλολογικό του στάδιο.

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΤΣΑΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΒΕΡΝΕ

Μιὰ συνήθεια τοῦ Τσάρου Νικολάου. Πῶς τὴν ἔπαθε ὁ Γάλλος ἠθοποιὸς Βερνέ. Στὴ φυλακή! Τὸ βράδυ τῆς παραστάσεως. Ὁ Βερνὲ δὲν εὑρίσκεται πουθενά. Ὁ Τσάρος ὀργίζεται. Ἡ λύσις τοῦ μυστηρίου. Τὸ αὐτοκρατορικὸ δῶρο, κ.τ.λ.

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας Νικόλαος, ἀγαποῦσε νὰ περπατάη τακτικὰ σπιτοὺς δρόμους τῆς Πετρουπόλεως μονάχος, ὅπως ὁ δικός μας βασιλεύς, ὁ μακαρίτης Γεώργιος Α', μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι ἀπαγορευόταν αὐστηρότατα σπιτοὺς Ρώσσους νὰ πλησιάσουν καὶ νὰ ποῦν ἔστω καὶ μιὰ λέξι στὸν αὐτοκράτορά τους.

Τὴν ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποία ἔλαβε χώραν τὸ παρακάτω περιστατικό, βρισκόταν περαστικὸς στὴν Πετρούπολι ἕνας Γάλλος ἠθοποιός, ὀνόματι Βερνέ, ὁ ὁποῖος διατελοῦσε ὑπὸ τὴν εὔνοια τοῦ Τσάρου.

Μιὰ μέρα λοιπόν, ἐνῶ ὁ Τσάρος ἔκανε τὸν περίπατό του σὲ μιὰ κεντρικὴ πλατεῖα, διέκρινε μέσα στὸ πλῆθος τὸν εὐνοούμενό του ἠθοποιό. Πῆγε ἀμέσως κοντά του καὶ τοῦ εἶπε μὲ οἰκειότητα :

— Τί γίνεσαι, Βερνέ ; Θὰ βγῆς ἀπόψε στὴ σκηνή ;

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε, ἀποκρίθηκε ὁ ἠθοποιός. Θὰ παίξω στὴν κωμῳδία «Ὁ πατέρας κ' ἡ κόρη του».

— Πολὺ καλά. Σ' αὐτὸ τὸ ἔργο τὰ καταφέρνεις περίφημα. Θάρθω κ' ἐγώ....

Ὕστερ' ἀπὸ μερικὰ ἀκόμα φιλοφρονητικὰ λόγια, ὁ Τσάρος ἀποχαιρέτησε τὸν Βερνὲ κ' ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του. Ἀλλὰ μόλις ὁ αὐτοκράτωρ ἐξαφανίστηκε μέσα στὸ πλῆθος, ὁ δυστυχισμένος Βερνὲ ἔννοιωσε δυὸ στιβαρὰ χέρια πάνω στὸν ὦμο του κ' ἀντίκρυσε ἕναν Ρῶσσο ἀστυνομικό.

— Ἀκολούθησέ με, τοῦ εἶπε ὁ ἀστυνομικός. Μίλησες στὸν αὐτοκράτορα καὶ θὰ τιμωρηθῆς.

Τοῦ κάκου διαμαρτυρήθηκε ὁ ἠθοποιὸς καὶ προσπάθησε νὰ ἐξηγήση στὸν ἀστυνομικό, ὅτι τὸ σφάλμα ἦταν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ὄχι δικό του. Ἡ ἀστυνομικὴ διαταγὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἦταν ρητὴ κ' ὁ Βερνέ, θέλοντας καὶ μή, ὁδηγήθηκε στὴ φυλακή.

Ὅταν ἐβράδιασε, τὸ θέατρο ἄνοιξε, ὅπως πάντα, συνικεντρώθησαν ἐκεῖ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἠθοποιοὶ καὶ μόνον ὁ Βερνὲ δὲν ἐφανόταν ἀκόμα.

Ἔστειλαν τότε νὰ τὸν ζητήσουν στὸ σπίτι του, ἀλλ' ὁ σπιτονοικοκύρης του τοὺς ἀπάντησε, ὅτι εἶχε βγεῖ ἔξω ἀτ' τὸ πρωὶ καὶ δὲν εἶχε γυρίσει.

Ὁ θιασάρχης, γιὰ νὰ κερδίση πειὰ καιρό, ἔβαλε τὴν ὀρχήστρα νὰ παίζη καὶ στὸ τέλος ἀναγκάστηκε ν' ἀντικαταστήση τὴν ἀναγγελθεῖσα κωμῳδία μὲ μιὰν ἄλλη, στὴν ὁποία δὲν εἶχε ρόλο ὁ Βερνέ.

Ἀλλὰ πρὶν σηρωθῆ ἡ αὐλαία, ὁ Τσάρος, ὁ ὁποῖος βρισκόταν ἀπὸ νωρὶς στὸ θεωρεῖο του, μόλις ἔφριξε ἕνα βλέμμα στὸ πρόγραμμα κ' εἶδε τὸν τίτλο ἄλλου ἔργου, χωρὶς μάλιστα ν' ἀναφέρεται σ' αὐτὸ καὶ τ' ὄνομα τοῦ εὐνοουμένου του ἠθοποιοῦ, ἔγινε ἔξω φρενῶν.

Κάλεσε λοιπὸν ἀμέσως τὸ θιασάρχη καὶ τοῦ ζήτησε μ' ἔντονο ὕφος νὰ τοῦ ἐξηγήση τοὺς λόγους τῆς μεταβολῆς αὐτῆς.

— Μεγαλειότατε, ἀπάντησε τρέμοντας ὁ θιασάρχης, ὁ Βερνὲ ἔγινε ἄφαντος καὶ μόλις πρὸ ὀλίγου τὸ πληροφορήθηκα. Δέταξα νὰ τὸν ζητήσουν παντοῦ, ἀλλὰ δὲν τὸν βρῆκαν πουθενά.

Γιὰ μιὰ στιγμή, ὁ Τσάρος τὸν ἐκύτταξε μ' ἕνα βλοσυρὸ βλέμμα, ἀλλ' ἀμέσως ἄλλαξε ἔκφρασι κ' εἶπε γελῶντας :

— Ἐγὼ φταίω. Σήμερα τὸ πρωὶ μίλησα στὸ δρόμο τοῦ Βερνὲ καὶ φαίνεται, ὅτι θὰ τὸν ἔπασαν οἱ ἀστυνομικοί. Ἄς τὸν ἀφήσουν λοιπὸν ἐλεύθερο κι' ἂς ἔρθει ἀμέσως ἐδῶ.

Μετὰ ἕνα τέταρτο, ὁ Βερνέ, χάρις στὴ διαταγὴ τοῦ Τσάρου καὶ στὴν ἄμεση ἐντέλεσί της, ἔμπαινε στὸ αὐτοκρατορικὸ θεωρεῖο.

— Λυποῦμαι πάρα πολὺ γιὰ τὸ ἀτύχημα ποὺ σοῦ προξένησα ἄθελά μου, φίλτατε Βερνέ, τοῦ εἶπε γαλλικὰ ὁ Τσάρος. Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ λησμονήστε τὴν περιπέτειά σας καὶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς ἱκανοποιήσω.... Τί ἀγαπᾶτε νὰ σᾶς χαρίσω ;

— Ἂν ἡ Μεγαλειότής σας θέλει νὰ μοῦ κάνη μιὰ χάρι, ἀποκρίθηκε ὁ Γάλλος κωμῳδός, θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὴ μοῦ ξαναμιλήσετε στὸ δρόμο, γιατὶ δὲν μοῦ ἀρέσει ἡ φυλακή....

Ὁ Νικόλαος ἐχαμογέλασε γιὰ τὴν ἔξυπνη ἀπάντηση τοῦ ἠθοποιοῦ καὶ τοῦ χάρισε ἕνα σακκουλάκι γεμάτο χρυσὰ ρούβλια.